

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Deklaration om parkeringsret kunne ikke slettes efter TL § 20 og var ikke i strid med udstykningskravet (U 2007.2757 ØLK)

Ramhøj, Lars

Publication date:
2007

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Ramhøj, L., (2007). Deklaration om parkeringsret kunne ikke slettes efter TL § 20 og var ikke i strid med udstykningskravet (U 2007.2757 ØLK), 1 s., (De Blå Sider).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Ministerielle skrivelser m.m.

Om særlig råden over vejareal

har Vejdirektoratet i brev af 15. oktober 2007 udtalt

Lyngby-Taarbæk Kommune har den 4. oktober 2007 bedt Vejdirektoratet om en udtalelse om ovennævnte emne for så vidt angår private fællesveje i byområde.

I er af den opfattelse, at en tilladelse til at placere byggematerialer, skurvogne og lign. på kørebane eller fortov på en privat fællesvej er et led i den naturlige udnyttelse af ejendommene langs vejen. I mener derfor, at en sådan tilladelse derfor kan gives alene af vejmyndigheden uden at spørge grundejeren/ grundejerne.

I stiller herefter følgende spørgsmål:

1. Hvis denne opfattelse er korrekt - kan I så give tilladelse til en grundejer til at placere byggematerialer på naboens fortov?
2. Kan I f.eks. give tilladelse til, at en vognmand aflæsser byggematerialer på naboens fortov?
3. Skal nævnte tilladelser gives som offentligretlige tilladelser?
4. Hvis byggematerialer skal køres fra vejen og ind på ejendommen, skal der vel gives en tidsbegrænset overkørselstilladelse til "ejendommen"?

Vejdirektoratets udtalelse

Vi kan tilslutte os den opfattelse, at anbringelse af byggematerialer og skurvogne på en privat fællesvejs areal må anses for en naturlig udnyttelse af ejendommene langs vejen, og at kommunen (jf. lovens § 6) kan give en sådan tilladelse i medfør af privatvejslovens § 49, stk. 1, uden først at indhente det i lovens § 49, stk. 2, nævnte samtykke fra grundejerne (jf. pkt. 39 i privatvejslovscirkulæret (Ministeriet for offentlige arbejders cirkulære nr. 134 af 6. december 1985 om lov om private fællesveje)). Politiet skal dog altid høres.

Loven indeholder ikke en forudsætning om, at byggematerialer o.lign. kun må anbringes ud for den ejendom, hvor byggeriet foregår. Kommunens tilladelse vil kunne omfatte andre dele af vejarealet, hvis dette efter en konkret vurdering er mere hensigtsmæssigt.

Kommunens tilladelse efter lovens § 49, stk. 1, er en offentligretlig tilladelse. Modtageren af tilladelsen kan derfor kun udnytte den, hvis han har ret hertil i henhold til den konkrete aftale om vejrettigheder mellem vejejerer og de vejberettigede. Hverken kommunen eller politiet kan tage stilling hertil.

Før kommunen træffer sin afgørelse, skal den iagttage de almindelige forvaltningsretlige regler, navnlig principperne i forvaltningslovens (lov nr. 571 af 19. december 1985) §§ 19 og 21 om partshøring og retten til at fremkomme med en udtalelse.

Efter vores opfattelse skal kommunen i almindelighed høre ejeren af den vejstrækning, hvor byggematerialet ønskes placeret.

Vi skal ligeledes gøre opmærksom på, at en tilladelse til at anbringe byggematerialer o.lign. ud for andre ejendomme konkret kan have en sådan karakter, at ejerne af disse ejendomme bliver part i sagen, og derfor skal høres eller have lejlighed til at udtale sig, inden kommunen træffer afgørelse. Dette vil kunne være tilfældet, hvis tilladelsen har en mere indgribende betydning for ejerne af en eller flere ejendomme end for grundejerne langs vejen i almindelighed.

Kommunen skal i hver enkelt sag foretage en konkret vurdering af, om en tilladelse berører en eller flere grundejere så intensivt, at de må betragtes som parter i sagen.

Endelig kan vi oplyse, at hvis byggematerialer mv. skal transporteres mellem vej og ejendom på et andet sted, end hvor ejendommen allerede har en godkendt adgang, kræver det godkendelse af en midlertidig adgang efter privatvejslovens § 48 sammenholdt med vejlovens (lov om offentlige veje - lovebekendtgørelse nr. 671 af 19. august 1999) § 71, stk. 4.

Vejdirektoratets brev af 15. oktober 2007 (Dok. 07/10892-2)

Om reduceret vejbidrag ved udgiftsfordeling

har Vejdirektoratet i brev af 19. oktober 2007 udtalt:

Rudersdal Kommune har i e-mail af 9. oktober 2007 bedt Vejdirektoratet om en udtalelse om ovennævnte emne.

I oplyser følgende:

I forbindelse med gennemførelse af et vejsyn efter § 59, stk. 1, i privatvejsloven (lov om private fællesveje - lovbekendtgørelse nr. 670 af 19. august 1999) på den private fællesvej E-vej har kommunen sendt forslag til vejens istandsættelse og forslag til udgiftsfordeling frem til de berørte grundejere med vejret til vejen.

I udgiftsfordelingen er der i henhold til § 11, stk. 5, i vejbidragsloven (lov om grundejerbidrag til offentlige veje - lovbekendtgørelse nr. 713 af 11. september 1997) bl.a. givet fradrag til 3 grunde med facade til anden vej, L-vej.

Kommunen er efterfølgende blevet gjort opmærksom på, at der på bl.a. disse 3 grunde er tinglyst en deklaration i 1966, som indeholder en bestemmelse om, at der ikke må etableres overkørsler eller overgange til L-vej. Kommunalbestyrelsen er påtaleberettiget. Det fremgår ikke af deklarationen, at den er tinglyst med grundlag i en vejlovsbestemmelse.

Under henvisning til vejbidragslovens § 6 beder kommunen om Vejdirektoratets vurdering af deklarationens rækkevidde, inden I eventuelt ændrer udgiftsfordelingen.

I har vedlagt deklarationen, hvoraf bl.a. fremgår, at området er omfattet af en byplanvedtægt af 28. juli 1966. I har oplyst, at denne byplanvedtægt ikke indeholder bestemmelser om adgangs begrænsning af Langhaven, der er og hele tiden har været offentlig vej.

Vejdirektoratets udtalelse

Vi skal indledningsvis oplyse, at vi alene kan påtage sig at besvare spørgsmål på grundlag af den lovgivning, vi administrerer, det vil her sige vejlovene.

Vi kan således ikke påtage os at fortolke privatretlige deklarationer.

Mere generelt kan vi oplyse følgende:

Ejere af ejendomme, der grænser til anden vej end de veje, der er omfattet af kendelsen, har krav på et passende reduceret bidrag. Dette gælder dog ikke, hvis ejeren er fritaget for at skulle bidrage til den anden vej efter bestemmelsen i vejbidragslovens § 6, stk. 1. Dette fremgår af vejbidragslovens § 11, stk. 5.

Vejbestyrelsen (kommunen) kan ikke pålægge vejbidrag til ejere af ejendomme, som ikke kan få tilladelse til direkte adgang fra ejendommen til vejen på grund af adgangsbestemmelser, der er etableret af færdselsmæssige grunde, og som kan håndhæves af det offentlige. Det fremgår af vejbidragslovens § 6, stk. 1.

Tilsvarende bestemmelse vedrørende fritagelse fra vintervedligeholdelse findes i vintervedligeholdelseslovens (lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje - lovbekendtgørelse nr. 714 af 11. september 1997) § 6, stk. 1.

Med udtrykket "en adgangs begrænsning, der er etableret af færdselsmæssige grunde" er der primært tænkt på de adgangsbestemmelser, der i dag fastsættes i medfør af vejlovens §§ 72 og 73.

Ordet "primært" er udtryk for, at § 6, stk. 1, (Såvel efter vejbidragsloven som vintervedligeholdelsesloven) også vil kunne finde anvendelse på adgangsbestemmelser, der kan håndhæves af det offentlige, fastsat på andet retsgrundlag end vejlovens §§ 72 og 73 – forudsat disse adgangsbestemmelser i det hele har samme karakter og formål som adgangsbestemmelser fastsat i medfør af vejloven. Det vil fx være tilfældet ved adgangsbestemmelser indført ved ekspropriation efter vejlovens § 43, adgangsbestemmelser fastsat som vilkår for en tilladelse efter vejlovene og i visse tilfælde også adgangsbestemmelser fastsat i byplanvedtægt, lokalplan mv., hvis bestemmelserne er analoge med bestemmelser fastsat efter vejlovens §§ 72 og 73.

Vejbestyrelsen fastsætter de adgangsbestemmelser, som er nævnt i vejlovens §§ 72-73, for strækninger af samtlige hovedlandeveje og landeveje (tidligere amtsveje) samt for sådanne kommuneveje, som kommunen skønner at være af særlig betydning for den gennemgående færdsel. Bestemmelserne kan indeholde varige begrænsninger med hensyn til tilslutning af nye veje og stier, anlæg af nye overkørsler og overgange samt begrænsning af benyttelsen af bestående adgange.

Vejbestyrelsen fastsætter således ikke kun disse bestemmelser for enkelte ejendomme langs vejen, men i princippet for samtlige ejendomme langs den vejstrækning, hvor sådanne bestemmelser skønnes nødvendige af færdselsmæssige grunde.

Hvis der ikke er tinglyst adgangs begrænsende bestemmelser på begge sider af Langhaven for andre ejendomme end på de her omtalte, vil deklarationens bestemmelser næppe kunne sidestilles med adgangsbestemmelser efter vejlovens §§ 72-73.

Adgangsbestemmelser efter vejlovens §§ 72-73, der i dag fastsættes af vejbestyrelsen, blev før 1978 fastsat af Ministeren for Offentlige Arbejder efter indstilling fra et af ministeren nedsat udvalg

Det er derfor vores opfattelse, at de adgangsbestemmelser, der fritager grundejerne for forpligtigelser i forhold til offentlige veje, skal være fastsat af en offentlig myndighed. Fritagelsen skal således modsvare en af det offentlige fastsat begrænsning af råden over ejendommen i form af adgangs begrænsning.

En privat grundejer kan således ikke tinglyse adgangsbestemmelser for sin ejendom, og herefter påstå sig fritaget for vejbidrag eller vintervedligeholdelse til den pågældende vej. Sådanne private adgangsbestemmelser kan ikke sidestilles med adgangsbestemmelser fastsat efter vejlovens §§ 72-73, og er dermed heller ikke omfattet af vejbidragslovens eller vintervedligeholdelseslovens § 6, stk. 1.

Med de oplysninger, der foreligger, er det tvivlsomt, at den omtalte deklarations bestemmelser er omfattet af vejbidragslovens § 6, stk. 1, og dermed kan begrunde, at

de berørte ejere pålægges fuldt bidrag til E-vej - medmindre ejerne med henvisning til deklARATIONEN tidligere er blevet fritaget for pligter til Langhaven.

Hvis der senere fremkommer nye oplysninger, som giver kommunen anledning til at antage, at deklARATIONEN er omfattet af § 6, stk. 1, skal vi henlede opmærksomheden på lovens § 6, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan kommunen pålægge ejere af ejendomme ved veje, der er led i et samlet vejsystem til udelukkende eller overvejende trafikbetjening af et udstykningsområde, vejbidrag, uanset bestemmelsen i stk. 1.

Hvis Langhavens funktion udelukkende eller overvejende er at være stamvej for det område E-vej er beliggende i, vil kommunen kunne pålægge ejere af ejendomme, der grænser til L-vej, bidrag til denne vej, og disse ejere vil dermed også have krav på passende reduceret vejbidrag til E-vej, jf. vejbidragslovens § 11, stk. 5.

Vejdirektoratets brev af 19. oktober 2007 (Dok. 07/11009-4)

Om beboelseshus opført inden for kirkeomgivelsesfredning

har Naturklagenævnet truffet følgende afgørelse ref. "Naturklagenævnet Orienterer" nr. 429, august 2007

Fredningsnævnet meddelte efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til bibeholdelse af et beboelseshus, der var påbegyndt opført på en ejendom delvis omfattet af en fredningskendelse fra 1952 om fredning af Tunø Kirkes omgivelser. Fredningen har til formål at sikre et vist frirum omkring kirken og indeholder navnlig forbud mod bebyggelse. Afgørelsen blev påklaget til Naturklagenævnet af Århus Amt.

Odder Kommune havde meddelt både landzonetilladelse og byggetilladelse til huset men til en anden placering på grunden, end den hvor huset nu var placeret. Den ændrede placering var ikke godkendt af kommunen.

Byggherrens landinspektør, der havde foretaget skelberigtigelse, udstykning og havde afsat huset på grunden, havde oplyst, at ejendommen ikke havde den afgrænsning i marken som vist på matrikelkort og fredningskort. På den baggrund havde han foretaget en skelberigtigelse svarende til de faktiske forhold i marken og anså i den forbindelse fredningsgrænsen for at være flyttet svarende til det berigtigede skel.

Stiftsøvrigheden udtalte bl.a., at man efter omstændighederne ikke ville modsætte sig, at bygningen opførtes med den nuværende placering, men at man dog, ligesom

den kgl. bygningsinspektør havde udtalt, fandt, at der var tale om et stort og dominerende hus, og at den oprindelige placering klart ville have været bedre og mindre generende end den nuværende.

Fredningsnævnet fandt, at huset var opført på en del af det fredede areal som angivet i deklARATIONEN og således som det fredede areals grænser var beskrevet i fredningskendelsen fra 1952. Hvorvidt der var opnået hævd over arealet fandtes uden betydning for afgørelsen af, om fredningsbestemmelserne var overtrådt, ligesom det var uden betydning, at landinspektøren i forbindelse med udstykningen havde erklæret, at fredningen ikke vedrørte den udstykkede parcel.

Nævnet fandt således, at bygningen var under opførelse på et fredet areal og i strid med fredningsbestemmelserne.

Fredningsnævnet udtalte bl.a., at huset var klart synligt fra havet men set fra havet ikke dækkede for indsynet til kirken, og at en placering af huset 10 m længere mod syd (uden for fredningen) og med en taghøjde 1-2 meter lavere ikke ville ændre synsindtrykket fra havet markant. Fra omgivelserne på land var der stort set alene indsigt mod kirken fra nærmeste naboer, og denne indsigt set fra nabo mod øst var i forvejen stærkt begrænset grundet bevoksningen. På grund af bevoksningen sås tilsvarende

kun lidt af huset fra kirken. En placering 10 m længere mod syd ville ikke ændre synsindtrykket mod kirken eller fra kirken i betydeligt omfang i forhold til den nuværende placering.

Under disse omstændigheder fandt to af nævnets medlemmer, at husets placering ikke stred væsentligt mod fredningens formål, hvorfor de stemte for at meddele dispensation til opførelse af huset. Et medlem af nævnet fandt, at bygningen var dominerende, og at der principielt ikke burde gives tilladelse til byggeri indenfor en kirkefredning.

Amtet påklagede afgørelsen og udtalte bl.a., at det ikke var sandsynligt, at ansøger havde opnået dispensation til en placering inden for det fredede areal, såfremt han havde ansøgt på forhånd. Administrationspraksis for kirkeomgivelsesfredninger er meget restriktiv og det er kun i særlige tilfælde, og kun bygninger der er relateret til kirken, såsom menighedshuse, graverbygninger m.m., der har opnået dispensation, og kun såfremt byggeriet ikke ændrer på indsigten til eller udsigten fra kirken.

Amtet udtalte videre, at afgørelsen i forhold til præcedens sendte et uheldigt signal, og at der var en risiko for, at de ellers stærke kirkeomgivelsesfredninger ville blive udvandet, såfremt der tillodes opførelse af almindelige enfamiliehuse på de fredede arealer meget tæt på kirken, i sager hvor huset uden problemer kunne være opført uden for det fredede areal.

Naturklagenævnets formand besigtigede ejendommen og holdt møde med ansøgeren og dennes advokat.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Det må herefter lægges til grund, at fredningen omfatter hele det areal, som fremgår af det af landinspektøren i september 1952 udfærdigede tinglysningsrids, uanset at der mere end 50 år efter er foretaget en ikke uvæsentlig skelberigtigelse. Hvorvidt der inden tinglysningen af

fredningen burde være sket en berigtigelse af matrikelgrænserne i marken kan Naturklagenævnet ikke tage stilling til.

En arealfredning bortfalder ikke automatisk som følge af senere matrikulære ændringer, ligesom en fredning heller ikke bortfalder, selv om en ejer måtte have vundet hævd på at benytte et areal i strid med fredningens bestemmelser. En fredning kan kun ændres eller helt eller delvis ophæves efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 3. dvs. efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredninger af kirkers omgivelser administreres sædvanligvis meget restriktivt, navnlig når det drejer sig om opførelse af bebyggelse, der ikke har noget kirkerelateret formål. I det foreliggende tilfælde, hvor der er tale om opførelse af privat boligbebyggelse og hvor der er mulighed for at opføre boligen på ejendommens areal uden for fredningen, ville der efter Naturklagenævnets praksis ikke være givet dispensation, hvis der var ansøgt inden byggeriets påbegyndelse.

Udgangspunktet er herefter, at der bør meddeles afslag på ansøgningen om dispensation, uanset at byggeriet allerede er delvis opført. Ejeren må bære ansvaret for sine rådgiveres fejl. Det forhold, at landinspektøren har givet forkerte oplysninger om fredningen, kan således ikke føre til andet resultat.”

Et flertal af Naturklagenævnets medlemmer fandt på denne baggrund og efter en konkret vurdering af forholdene, at dispensationen skulle ændres til et afslag.

Mindretallet på 2 ud af 10 medlemmer. Mindretallet var enige i det ovenfor anførte udgangspunkt men fandt efter omstændighederne, herunder byggeriets begrænsede indvirkning på indsynet til kirken, at fredningsnævnets dispensation burde stadfæstes.

(Afgørelse af 12. juni 2007, j.nr. NKN-121-00061)

Om de første erfaringer med loven om miljøvurdering af planer og programmer

har Naturklagenævnet truffet følgende afgørelse ref. ”Naturklagenævnet Orienterer” nr. 430, september 2007

Lov om miljøvurdering af planer og programmer (miljøvurderingsloven) trådte i kraft den 21. juni 2004.^[1] Loven foreskriver, at myndighederne skal foretage en miljøvurdering af visse planer og programmer (herefter planer),

når disse udarbejdes. Det fremgår bl.a. af to bilag til loven, hvilke typer af planer og programmer, der er omfattet af loven.

^[1] Loven gennemfører direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planer og programmer indvirkning på miljøet. Direktivets overordnede formål er at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer for at fremme en bæredygtig udvikling.

Myndighedernes afgørelser efter loven kan påklages til Naturklagenævnet efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen er udarbejdet i henhold til. For planer udarbejdet i henhold til planloven kan der således klages til Naturklagenævnet over retlige spørgsmål inden 4 uger, jf. planlovens § 58, stk. 1, nr. 4, jf. § 60, stk. 1.

De første sager, som Naturklagenævnet har behandlet om miljøvurderingsloven, viser bl.a., at myndighederne ikke altid udformer klagevejledningen korrekt i forbindelse med offentliggørelse af beslutningen om ikke at udarbejde en miljøvurdering. Eksempelvis blandes 8 ugers fristen for indsigelser mod planforslag, jf. planlovens § 24, stk. 3, sammen med klagefristen på 4 uger efter planlovens § 60, stk. 1. Klagefristen bliver derfor i nogle sager forlænget til 8 uger.

Der er tillige eksempler på, at klager bliver sendt til kommunen, frem for direkte til Naturklagenævnet, som retlige klager over planforslag ellers skal, jf. planlovens § 60, stk. 2. Derudover er der eksempler på, at kommunerne glemmer at annoncere afgørelsen om, at et planforslag ikke skal miljøvurderes, med en klagevejledning. Det bevirker, at spørgsmålet, om hvorvidt der skal udarbejdes en miljøvurdering eller ej, også kan blive behandlet i forbindelse med den endelige vedtagelse af en plan.

De første erfaringer viser også, at kommunerne ikke altid anfører i afgørelsen, hvilke bestemmelser i miljøvurderingslovens § 3 en afgørelse er truffet efter – eksempelvis at der ikke skal udarbejdes en miljøvurdering, fordi en plan er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i § 3, stk. 1, nr. 1, jf. § 3, stk. 2, eller fordi miljøpåvirkningen ikke er væsentlig i henhold til § 3, stk. 1, nr. 3.

Samtidig viser et stort antal sager, at kommunerne mange steder er gået meget systematisk til værks i forbindelse med screeningen. Der anvendes således ofte et screeningsskema, hvor kriterierne på bilag 2 er angivet, og hvor relevante miljøpåvirkninger i forbindelse med realisering af planforslaget kommenteres og vurderes.

Naturklagenævnet har truffet afgørelser i ca. 85 sager. Nedenfor omtales en række konkrete afgørelser under følgende overskrifter:

- Planer og programmer omfattet af loven
- Den obligatoriske miljøvurdering og undtagelsen
- Screeninger af planer
  - o Boligområder (tæt-lav, åben-lav, parcelhuse m.v.)
  - o Lejligheder - lavere byggeri
  - o Lejligheder - punkthuse
  - o Institutioner
  - o Detailhandel
  - o Erhvervsområder
- Relevante kriterier i forbindelse med en screening
- Høring af berørte myndigheder
- Miljøvurdering af en plan
- Planer omfattet af miljøvurderingsloven, men ikke af

- klageadgangen
- Overgangsbestemmelserne

Planer og programmer omfattet af loven (§ 2, stk. 1)

A Fredensborg Amt traf afgørelse om, at et "detailprojekt for den rekreative sti rundt om Esrum Sø" ikke skulle miljøvurderes. Stien er i Regionplan 2005 betegnet som en overordnet regional sti. Amtet anførte bl.a. i sin afgørelse, at stierne omkring Esrum Sø etableres i medfør af lov om offentlige veje og gav klagevejledning til Vejdirektoratet. Amtets afgørelse blev påklaget til direktoratet, som bl.a. udtalte, at amtet ikke var forpligtet til at tilvejebringe en plan efter vejloven, og at amtets planlægning i forbindelse med etableringen af stierne derfor alene var en projektbeskrivelse til grund for dels de forestående ekspropriationer, og dels anlægget af stierne. Amtets afgørelse blev efterfølgende påklaget til Naturklagenævnet, bl.a. under henvisning til, at der er tale om en detailplanlægning for et anlæg i medfør af vejloven indenfor rammerne af regionplanen, og da stiføringen således formentlig var udarbejdet i henhold til såvel vejloven som planloven.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

""Planer og programmer" er ikke nærmere defineret i loven eller i det direktiv, som ligger til grund for loven. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til loven, at planer og programmer dækker en bred vifte af dokumenttyper, og der nævnes foruden region-, kommune- og lokalplaner tillige handlings-, indsats- og udbygningsplaner, regionalprogrammer, strategier, retningslinier, m.v. Det er indholdets karakter af en plan eller et program, som typisk fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser, der er afgørende for, om planen/programmet er omfattet af loven.

Det fremgår af forarbejderne til lovens § 2, at planen/programmet skal være fastlagt enten direkte i en lovbestemmelse eller efter regler fastlagt efter bemyndigelse i en lov eller ved andre administrative bestemmelser som f.eks. cirkulærer o. lign. Da planen/programmet således skal have hjemmel i lovgivningen, er de planer/programmer, som tilvejebringes på myndighedens eget initiativ, og som ikke er reguleret i lovgivningen, ikke omfattet af kravet om miljøvurdering.

I denne sag har amtet besluttet, at etableringen af en rekreativ sti skal ske indenfor rammerne af regionplanen. Regionplanlægningen er en sammenfattende, oversigtlig plan for arealanvendelsen i en amtskommune og udgør bl.a. en arealanvendelsesplan samt et administrationsgrundlag for opgaver efter lovgivningen, ligesom den indeholder en række bindende rammer for myndighedernes arealanvendelse og planlægning.

Naturklagenævnet finder ikke, at den omstændighed, at der er truffet afgørelse om, at etableringen af stien skal ske i overensstemmelse med retningslinierne i den over-

ordnede planlægning medfører, at der dermed er tale om, at projektet vedrørende stien tilvejebringes i medfør af planloven. Projektet er således allerede af denne grund ikke en plan eller et program, som er reguleret i miljøvurderingsloven, jf. § 2, stk. 1."

(Afgørelse af 11. juli 2007, j.nr. NKN-261-00011)

Den obligatoriske miljøvurdering (§ 3, stk. 1, nr. 1) og undtagelsen (§ 3, stk. 2)

B Viborg Amt traf afgørelse om at offentliggøre et forslag til regionplantillæg om vindmølleplanlægning. Af redegørelsen til planforslaget fremgik, at "da der alene reserveres mulige fremtidige vindmølleområder til efterfølgende konkrete regionplantillæg med tilhørende VVM-vurdering, finder lov om miljøvurdering ikke anvendelse for nærværende tillæg".

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion (vindmølleparker) er omfattet af lovens bilag 4, punkt 3 i...Planer og programmer, der tilvejebringes i medfør af anden lovgivning, der indeholder samme eller mere omfattende miljøvurdering, er ikke omfattet af loven, jf. § 3, stk. 3, nr. 4. Det betyder ifølge forarbejderne til loven bl.a., at der ikke vil være grundlag for at stille krav til foretagelse af miljøvurdering efter miljøvurderingsloven for konkrete projekter, for hvilke der udarbejdes regionplantillæg og VVM-redegørelse...Forslag til regionplantillæg nr. 5 udgør en plan som nævnt i miljøvurderingslovens § 3, stk. 1. Planen fastsætter retningslinier for vindkraftanlæg, som er en anlægstype, der skal udarbejdes en miljøvurdering for, jf. lovens bilag 4, punkt 3i. Forslag til regionplantillæg nr. 5 fastlægger med planforslagets konkrete arealudlæggelser rammerne for fremtidige anlægstilladelser, om end på et overordnet niveau. Naturklagenævnet finder på den baggrund, at forslag til regionplantillæg nr. 5 er omfattet af Miljøvurderingslovens § 3, stk. 1. Det forhold, at der i forbindelse med realiseringen af de enkelte anlægsprojekter, der er omfattet af regionplantillæg nr. 5, skal udarbejdes et mere detaljeret regionplantillæg med VVM-redegørelse, ændrer ikke herved."

Nævnet hjemviste herefter sagen til fornyet behandling med henblik på at vurdere bl.a. om planforslaget var omfattet af undtagelsen i lovens § 3, stk. 2.

(Afgørelse af 28. september 2006, j.nr. NKN-33-00140)

C Viborg Kommune traf afgørelse om, at et kommuneplantillæg for et erhvervsområde til håndværk og lettere erhverv såsom lettere industri og værksteder, herunder lager- og servicevirksomhed, engroshandel, entreprenør- og oplagsvirksomhed m.v. ikke skulle miljøvurderes. Kommuneplantillægget vedrørte:

- en udvidelse af et eksisterende erhvervsområde med ca. 8.900 m²,

- ændringer i rammebestemmelserne om mindste grundstørrelse,
- en øget støjbelastning og luftemission.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Viborg Kommune har antaget, at omhandlede plantillæg er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 4, pkt. 10, litra a, Anlægsarbejder i industrizoner, idet planer for erhvervsområder generelt er omfattet af punktet. Det bemærkes, at Naturklagenævnet ikke kan tiltræde Viborg Kommunes opfattelse af, at alle planer for erhvervsområder er omfattet af punktet om industrizoner. Begrebet "erhvervsområder" omfatter bl.a. en række virksomheder, som ikke giver anledning til nævneværdige eller kun mindre påvirkning af omgivelserne fra små afkast og udendørs aktiviteter, medens begrebet "industrizoner" må opfattes som erhvervsområder med egentlige industriplanlægning. Naturklagenævnet har ikke i den konkrete sag fundet grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at planen er omfattet af punktet. Det tilføjes, at såfremt planen ikke var omfattet af punktet, ville den være omfattet af § 3, stk. 1, nr. 3. Da vurderingen af, om planen må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, er den samme efter § 3, stk. 2, og efter § 3, stk. 1, nr. 3, har rubriceringen ingen betydning for sagens afgørelse."

Nævnet fandt herefter ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens faglige vurdering af, at ændringen af planen ikke kunne antages at medføre væsentlige indvirkninger på miljøet.

(Afgørelse af 31. marts 2006, j.nr. 03-33/760-0142)

D Københavns Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan om udvidelse af Parken ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- en udskiftning af en tribune og opførelse af tilknyttede bebyggelser til serviceerhverv. Etagearealet til serviceerhverv på 15.000 m² udvides i kommuneplanrammerne til 30.000 m²,
- en bredere anvendelse af stadionanlægget, herunder til ikke-sportslige arrangementer (koncerter og andre kulturelle arrangementer, konferencer, selskaber, udstillinger og lignende).

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Det er Naturklagenævnets vurdering, at planen er omfattet af lovens bilag 4, punkt 10b "Infrastrukturprojekter, anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikcentre og parkeringspladser", jf. bilag 4, punkt 13 "Ændringer eller udvidelser af projekter i bilag 3 eller 4, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet (ændring eller udvidelse, som ikke er omfattet af bilag 3)"...Det er Naturklagenævnets vurdering, at planen er omfattet af 1. led i undtagelsesbestemmelsen i § 3, stk. 2, om planer, der fastlægger anvendelsen af mindre områder på lokalt

plan eller alene indeholder mindre ændringer i sådanne planer, da der er tale om en mindre ændring af det eksisterende plangrundlag for området. Der skal for sådanne planer kun udarbejdes en miljøvurdering, hvis det må antages, at denne ændring af planen kan få væsentlig indvirkning på miljøet...

Det er Naturklagenævnets opfattelse, at vurderingen af, om lokalplanforslaget for udvidelse af Parken må antages at kunne påvirke miljøet væsentligt, må tage udgangspunkt i forøgelsen af miljøpåvirkningen i forhold til den nuværende anvendelse... Vurderingen drejer sig især om forøgelsen af antallet af større arrangementer, herunder intensiveringen af ikke-sportslige arrangementer. De heraf følgende gener er navnlig:

- Trafikale problemer, parkering og trafikstøj.
- Støjgener fra arrangementerne.
- Øvrige gener for omgivelserne (adfærdsmæssige gener)."

Et flertal af nævnets medlemmer fandt ikke, at miljøpåvirkningen fra den planlagte anvendelse af Parken kunne anses for at være så væsentlig, at den udløste et krav om en miljøvurdering. Der blev herved lagt vægt på, at der ikke var tale om en ændret anvendelsesform, men en yderligere anvendelse til aktiviteter, som allerede foregik, samt på at de vejledende støjrgrænser forudsattes overholdt. Nævnet fandt ikke, at der ved vurderingen burde tages hensyn til gener af adfærdsmæssig karakter, som allerede var retsstridige (færdselslov, politivedtægt m.v.). Et mindretal på 3 medlemmer fandt, at lokalplanforslaget var omfattet af kravet om miljøvurdering.

(Afgørelse af 14. december 2005, j.nr. 03-33/101-0137 og 03-33/101-0140)

Screeninger af planer (§ 3, stk. 1, nr. 3)

Boligområder (tæt-lav, åben-lav, parcelhuse m.v.)

E Varde Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til boligbebyggelse (tæt-lav), ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 15.400 m²,
- boliger i én etage (bygningshøjde 8,5 m),
- bebyggelsesprocent 30,
- et område, der er udlagt til vandindvindingsområde (kommunen vurderede, at risikoen for grundvandforurening som følge af anvendelsen til boligformål var minimal),
- screeningen var udført af en ekstern rådgiver.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Varde Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering... Der er herved bl.a. lagt vægt på bebyggelsens omfang (antal og højde),

at området i forvejen er bebygget, at der er tale om begrænsede miljøpåvirkninger, og at området efter det oplyste ikke indeholder eller grænser op til særligt sårbar natur. Risikoen for en grundvandsforurening vurderes endvidere at være minimal."

Naturklagenævnet udtalte videre om spørgsmålet om *eksterne rådgivere*:

"Det er i klagen anført, at screeningen i henhold til miljøvurderingsloven lider af mangler, bl.a. fordi den ikke er udført af Varde Kommunes egne medarbejdere. Miljøvurderingsloven er ikke til hinder for, at en kommune lader dele af arbejdet udføre af eksterne rådgivere. Naturklagenævnet skal i den sammenhæng bemærke, at uanset om en kommune lader sig bistå af eksterne rådgivere i forbindelse med undersøgelse af mulige miljøpåvirkninger, så er kommunen fortsat ansvarlig for det faglige indhold og endelige resultat af en screening efter miljøvurderingsloven."

(Afgørelse af 7. september 2006, j.nr. 03-33/550-0205)

F Vordingborg Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til boligområde m.v., ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 50.000 m²
- boliger i 1 ½ etage (8,5 m)
- bebyggelsesprocent på 25
- eksisterende landbrugsområde
- syd for lokalplanområdet er en sø, som er beskyttet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, og lokalplanområdet ligger indenfor 300 m skovbyggelinien.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Selvom det planlagte område overgår fra at være et åbent område (landbrugsareal) til at der på området opføres boliger m.v., finder Naturklagenævnet ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Vordingborg Kommunes faglige vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at lokalplanen giver mulighed for - i overensstemmelse med den allerede eksisterende kommuneplanlægning - et forholdsvist begrænset antal boliger i maksimalt 1½ etage og 8,5 meter."

(Afgørelse af 16. marts 2006, j.nr. NKN-261-00016)

Lejligheder – lavere byggeri

G Bramsnæs Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til boligområde, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 1,6 ha,
- et område, der i regionplanen er udpeget som særligt bevaringsværdigt kulturmiljø, og som ligger ca. 70 m fra Roskilde Fjord, der er udpeget som habitatområde,

- screeningen var foranlediget foretaget og betalt af ejerne.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Bramsnæs Kommune har foretaget en vurdering (screening) i overensstemmelse med de nævnte kriterier [bilag 2]. Det kan ikke tillægges betydning, hvem der har stået for den faktiske udarbejdelse af screeningsnotatet. Kommunen har på baggrund af screeningen truffet afgørelse og tiltrådt den faglige vurdering i notatet. Naturklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte den faglige vurdering, som kommunen på denne baggrund har lagt til grund, og hvorefter planen ikke kan antages at kunne medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.”

(Afgørelse af 27. januar 2006, j.nr. 03-33/250-0198)

H Nibe Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til etageboliger,

ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- etageboligbebyggelse i op til 3 etager (i alt 33 boliger, bygningshøjde 11 m),
- erstatter eksisterende lokalplan for 30 boliger/ bygningshøjde på 8,5 m,
- et område, som i forslag til Regionplan 2005 er udlagt til værdifuldt kulturmiljø.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Nibe Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering... Der er herved bl.a. lagt vægt på, at den mulige forøgelse af trafikken i forbindelse med udbygning af området forventes at overholde de vejledende støjgrænser, at det eksisterende lokalplanlagte område også i kommuneplanen har været udlagt til boligformål i 24 år, og at opførelsen af boliger i 3 etager (11 m) sammenlignet med områdets eksisterende mulige anvendelse i 1½ etage (8,5 m) ikke kan anses for så væsentlig, at der kan stilles krav om en miljøvurdering.”

(Afgørelse af 16. juni 2006, j.nr. 03-33/800-0460)

Lejligheder - punkthuse

I Silkeborg Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til idræts- og boligområde, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 9 ha,
- delområde I til idrætsformål m.v., og delområde II til ”stanghusbebyggelse” med en højde på 12-15 m, klyngehusbebyggelse med en højde på 8-12 m og punkthusbebyggelse med en højde på 12-15 m,
- nord for lokalplanområdet falder terrænet ned mod

- Silkeborg Langsø, arealet er stats- og fredskov,
- størstedelen af området er belagt med asfalt og bebygget med tømmerhaller m.v. med en højde mellem 8 og 14 m,
- erstatter byplanvedtægt, hvorefter der kan opføres parcelhuse (bygningshøjde 8,5 m og udnyttelsesgrad mellem 20 og 30 %) eller udbygning af eksisterende tømmerhandel (maksimal bygningshøjde 11 m og bebyggelsesgrad på 50).

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Silkeborg Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 3, stk. 1, nr. 3. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at området har været bebygget før 1967, at den eksisterende byplanvedtægt for området muliggør, at der enten kan opføres fritliggende parcelhuse til beboelse, der ikke overstiger en højde på 8,5 m eller at den eksisterende tømmerhandel kan udbygges, når bygningernes højde ikke overstiger 11 m og en bebyggelsesgrad på 50 %, at der er tale om begrænsede miljøpåvirkninger inden for planområdet, at lokalplanområdet efter det oplyste ikke indeholder særligt sårbar natur, at dele af den eksisterende bebyggelse tage kan ses fra nordsiden af Silkeborg Langsø, og at den nye bebyggelse kommer til at ligge bag træbevoksning, og efter kommunens vurdering vil være delvist skjult. Hertil kommer, at udsigtskiler alene kan etableres i det eksisterende og kommende beplantningsbælte (30 m), og ikke i det statsejede skovområde mellem planområdet og Silkeborg Langsø.”

(Afgørelse af 12. oktober 2006, j.nr. NKN-33-00171)

Institutioner

J Skørping Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til offentlige formål/skolebebyggelse, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på 12.960 m²,
- opførelse af byggeri med en maksimal højde på 11 m/2 etager,
- bebyggelsesprocent på 60,
- lokalplanen er udarbejdet på baggrund af et ønske fra områdets ejer (en efterskole) om bl.a. udvidelse af kapaciteten,
- erstatter en lokalplan med en bebyggelsesprocent på 40.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Naturklagenævnet finder ikke grundlag for at anfægte Skørping Kommunes vurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 3, stk. 1, nr. 3. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at lokalplanen alene giver mulighed for en begrænset

opførelse af ny bebyggelse i maksimalt 2 etager/11 m, og en forøgelse af bebyggelsesprocenten fra 40 i den eksisterende lokalplan til 60 i planforslaget."

(Afgørelse af 11. december 2006, j.nr. NKN 33-00329)

K Helsingør Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til offentlige formål og skabte mulighed for at udvide et børnehus, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på 3.040 m²,
- en udvidelse fra ca. 250 m² til ca. 550 m² bebyggelse,
- maksimal bygningshøjde på 6,5 m/1 ½ etage,
- et areal omkranset af fredskov (en servitut om fredskov bortfalder for så vidt angår lokalplanområdet),
- arealet overføres fra landzone til byzone.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Helsingør Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering... Der er herved bl.a. lagt vægt på, at der er tale om udvidelse af en eksisterende anvendelse, og at lokalplanområdets begrænsede udstrækning med mulighed for opførelse af 300 m² i maksimalt 1½ etage/6,5 m ikke kan anses for så væsentlig, at der kan stilles krav om en miljøvurdering."

(Afgørelse af 23. juni 2006, j.nr. 03-33/200-0425)

Detailhandel

L Varde Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til detailhandel (udvalgsvarer), ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 7.000 m² i eksisterende byzone,
- ændret anvendelse fra butikker, der alene forhandler pladskrævende udvalgsvarer, til alle typer af udvalgsvarer,
- butiksstørrelser på minimalt 500 m² og maksimalt 1.500 m² bruttoetageareal, i alt højest 2.500 m² butikker i området.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Varde Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering i henhold til miljøvurderingslovens § 3, stk. 1, nr. 3. Der er herved bl.a. lagt vægt på, at lokalplanen alene giver mulighed for en begrænset ændret anvendelse, samt at planen giver mulighed for etablering af højest 2.500 m² butikker i området."

(Afgørelse af 17. januar 2007, j.nr. NKN-33-00667)

Erhvervsområder

M Brande Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til erhvervsområde, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 30.000 m² i landzone,
- virksomheder af klasse 1-3, der ifølge planens redegørelse omfatter virksomheder, der ikke giver anledning til nævneværdige eller kun mindre påvirkninger af omgivelserne fra små afkast og udendørs aktiviteter,
- en stor del af området er udlagt til erhvervsformål i kommuneplanen, den eksisterende ramme blev udvidet med ca. 9.400 m².

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"...finder Naturklagenævnet ikke, at planforslaget er omfattet af bilag 4, punkt 10a "infrastrukturprojekter, anlægsarbejder i industrizoner", idet begrebet "industrizoner" må opfattes som erhvervsområder med præg af egentlig industri, hvilket vil sige virksomheder med karakter af industrianlæg. Planen kan derfor alene blive omfattet af lovens § 3, stk. 1, nr. 3... Selv om det planlagte vil medføre en ændring af områdets karakter, fra landbrugsområde til erhvervsområde, finder Naturklagenævnet ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Brande Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en sådan væsentlig miljøpåvirkning af miljøet, at der foreligger pligt til at udarbejde en miljøvurdering i medfør af lovens § 3, stk. 1, nr. 3. Der er herved lagt vægt på, at planen alene indebærer en lille risiko for ændringer eller påvirkninger i arten og mængden af transporter til og fra området."

(Afgørelse af 20. marts 2006, j.nr. 03-33/650-0108)

N Kolding Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til erhvervsformål, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 7,7 ha, hvoraf dele af området overføres til byzone,
- delområde 1 og 2 må kun anvendes til erhvervsformål, og må ikke anvendes til detailhandel,
- herudover henvises i lokalplanforslaget til kommuneplanens rammer, som angiver, at området må anvendes til fremstillingsvirksomhed, oplagring, reparation, engroshandel, administration og anden virksomhed, der har tilknytning til de pågældende erhverv,
- nævnet fandt, at planen var en rammelokalplan.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

"Plantypen rammelokalplaner er ikke omtalt i forarbejderne til miljøvurderingsloven. Det fremgår, at det er indholdets karakter, og ikke benævnelsen af planen, der er afgørende for, om planen er omfattet af lovens bestemmelser... Efter Naturklagenævnets opfattelse bør en screening af en plans indvirkninger på miljøet... afstemmes efter planniveauets præcision og indhold. Det

følger bl.a. heraf, at en screening af miljøpåvirkningerne af en rammelokalplan nødvendigvis må være af en vis overordnet karakter – men under iagttagelse af formålet med det bagvedliggende direktiv... Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte Kolding Kommunes vurdering af, at der ikke er tale om en så væsentlig påvirkning af miljøet, at der er pligt til at udarbejde en miljøvurdering... Der er herved bl.a. lagt vægt på, at kommunen i forbindelse med etablering af fremtidige, lokalplanpligtige anlæg i erhvervsområdet har pligt til igen at vurdere kommende planforslag i henhold til miljøvurderingsloven, og at der – uafhængigt af spørgsmålet om lokalplanpligt – desuden er selvstændig pligt til... at vurdere etablering af større enkelt anlæg i erhvervsområdet i henhold til planlovens regler om VVM”.

(Afgørelse af 6. juli 2006, j.nr. 03-33/600-0156)

Relevante kriterier i forbindelse med en screening (§ 4, stk. 2, jf. bilag 2)

O Kalundborg Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som udlagde et område til sommerhusområde, ikke skulle miljøvurderes. Planen vedrørte et område på ca. 30.000 m² i kystnærhedszonen og var en del af et område, som i regionplanen var upeget til større, uforstyrret landskab. I området er der en del af en mose, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det fremgik af sagen, at kommunen i screeningen havde lagt vægt på:

- at planen omfatter et mindre område på lokalt plan,
- at planen ikke antages at få væsentlig indvirkning på miljøet,
- at planen ikke omfatter projekter nævnt i lovens bilag 3 og 4, og
- at området allerede er udlagt til sommerhusområde i regionplanen.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Kalundborg Kommune har i sin vurdering af, om lokalplanforslaget må antages at få en væsentlig indvirkning på miljøet, lagt vægt på, at der er tale om et mindre område på lokalt plan, og at planen ikke antages at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Naturklagenævnet finder ikke, at kommunen hermed i tilstrækkeligt omfang har taget hensyn til kriterierne i lovens bilag 2, da der alene er henvist til områdets størrelse og en hel generel vurdering af omfanget af indvirkningen på det aktuelle miljø i sin helhed. Nævnet lægger herved bl.a. vægt på, at det ikke nærmere fremgår, hvilke kriterier i bilag 2, kommunen har vurderet lokalplanforslagets konsekvenser ud fra, ligesom det ikke fremgår, hvilke faglige vurderinger, der er lagt til grund for kommunens afgørelse.

Naturklagenævnet finder, at kommunens undladelse af at tage tilstrækkeligt hensyn til kriterierne i lovens bilag 2, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 3, jf. § 4, stk. 2, er en væsentlig

mangel ved kommunens afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering af lokalplanforslaget, og at afgørelsen derfor er ugyldig.”

Naturklagenævnet ophævede herefter kommunens afgørelse om ikke at foretage en miljøvurdering og hjemviste sagen til kommunens fornyede behandling. Naturklagenævnet bemærkede endvidere, at afgørelsen medførte, at den endeligt vedtagne lokalplan var ugyldig og ophævedes.

(Afgørelse af 18. december 2006, j.nr. NKN-33-00371)

P Ulfborg-Vemb Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, der i overensstemmelse med miljøministerens ”Landsplandirektiv for udvidelse af sommerhusområder i kystnærhedszonen, juni 2005” overførte et område i landzone til sommerhusområde, ikke skulle miljøvurderes. Denne lokalplan vedrørte:

- et areal på ca. 2,6 ha i en afstand af 1,7-2 km fra kysten og Nissum Fjord,
- udstykning af 7 sommerhusgrunde.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Der er udarbejdet en miljøvurdering for landsplandirektivet og fastsat retningslinier for de enkelte områder. En forudsætning for udlæg af nye sommerhusområder har bl.a. været, at sommerhusområderne blev udlagt bagved eksisterende sommerhusområder i retningen væk fra kysten, og i områder der ikke er omfattet af klitfredning eller strandbeskyttelse. Udvidelse af sommerhusområder kan efter landsplandirektivet ske under forudsætning af, at en udvidelse ikke vil tilsidesætte væsentlige naturbeskyttelses- og landskabelige interesser...”

Planforslaget må efter Naturklagenævnets opfattelse betragtes som et klassisk eksempel på den type lokalplaner, der ifølge lovens forarbejder som hovedregel ikke skal miljøvurderes. Det vil sige en lokalplan, der kun omfatter et mindre område.”

Naturklagenævnet fandt herefter ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens faglige vurdering i henhold til kriterierne på lovens bilag 2, og dermed af, at planforslaget ikke kunne antages at medføre væsentlige indvirkninger på miljøet.

(Afgørelse af 16. maj 2006, j.nr. 03-33/650-0145)

Q Stevns Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, der muliggjorde at et område, der tidligere havde været anvendt af Forsvarsministeriet til anlæg i form af bl.a. et missil system, kunne anvendes til museumsdrift med tilhørende faciliteter til publikumsbetjening bl.a. i form af parkeringsarealer, skoletjeneste, besøgscenter m.v. (Stevnsfortet). Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 12,8 i landzone,
- mindre, bygningsmæssige ændringer.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Planforslaget muliggør en ændret af anvendelse af det tidligere militære område, så der nu kan indrettes museum i området i overensstemmelse med den eksisterende kommuneplan. Anvendelsen vil efter det oplyste formentlig ikke kunne medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i lokalplanområdet, idet lokalplanen alene giver mulighed for en begrænset bebyggelse i et delområderne (velkomstbygningen), og da der er efter det oplyste ikke er konstateret særligt sårbare naturinteresser inden for lokalplanområdet.

Naturklagenævnet finder imidlertid ikke, at det af planforslaget eller de efterfølgende tilsendte sagsakter fremgår, at kommunen i tilstrækkeligt omfang har taget hensyn til kriterierne i lovens bilag 2. Nævnet lægger herved bl.a. vægt på, at en vurdering af de trafikale forhold og antallet af besøgende ikke fremgår af kommunens vurdering, som den er gengivet i planforslaget. En vurdering heraf er først oplyst telefonisk i forbindelse med nævnets behandling af klagesagen. Efter det for Naturklagenævnet oplyste, forefindes der i øvrigt ikke bagvedliggende dokumenter eller beskrivelser, som har dannet grundlag for vedtagelsen af planforslaget. Dermed fremgår det ikke, hvilke faglige vurderinger om antal af besøgende, trafik og påvirkning af naturinteresser eller landskab, der er lagt til grund for kommunens afgørelse.”

Naturklagenævnet ophævede herefter kommunens afgørelse om ikke at foretage en miljøvurdering og hjemviste sagen til kommunens fornyede behandling. Naturklagenævnet bemærkede endvidere, at afgørelsen medførte, at den endeligt vedtagne lokalplan var ugyldig og ophævedes.

(Afgørelse af 31. juli 2007, j.nr. NKN-261-00023)

Høring af berørte myndigheder (§ 4, stk. 3)

R Værløse Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan ikke skulle miljøvurderes. Kommunen havde ikke forud for beslutningen om, at planforslaget ikke var omfattet af kravet om miljøvurdering, foretaget en høring af de myndigheder, hvis område var berørt af planforslaget.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Kravet om forudgående høring af andre myndigheder er i loven – og i det til grund herfor liggende EU-direktiv – fastlagt med henblik på at sikre de myndigheder, hvis tilladelser m.v. efter anden lovgivning er en forudsætning for planens mulige realisering, mulighed for at yde indflydelse på planmyndighedens afgørelse af spørgsmålet om miljøvurdering. Den forudgående høring kan ikke erstattes af den offentlighedsfase, der i planloven er fastlagt i forbindelse med planens tilvejebringelse. Planmyndighedens undladelse af at foretage en sådan forudgående høring af de relevante, andre myndigheder må på denne baggrund

betragtes som en væsentlig mangel.”

Naturklagenævnet ophævede afgørelsen og hjemviste sagen til kommunens fornyede behandling, herunder høring af berørte myndigheder.

(Afgørelse af 8. juni 2005, j.nr. 03-33/150-0320)

S Ringsted Kommune traf afgørelse om, at en lokalplan, som gav mulighed for bl.a. indretning af boliger i en 35 m høj tidligere kornsilo, ikke skulle miljøvurderes. Lokalplanen vedrørte:

- et areal på ca. 5.700 m²,
- omdannelse af eksisterende erhvervsbygninger til boligformål,
- indretning af 43 boliger.

Det var oplyst i sagen, at ingen andre myndigheder var hørt forud for afgørelsen om ikke at udarbejde en miljøvurdering.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Ved en vurdering af, hvad der er berørte myndigheder, lægger Naturklagenævnet til grund, at kravet om forudgående høring af andre myndigheder er fastlagt med henblik på at sikre myndighederne mulighed for at yde indflydelse på planmyndighedens afgørelse af spørgsmålet om miljøvurdering. Det er de myndigheder, hvis tilladelser m.v. efter anden lovgivning er en forudsætning for planens mulige realisering, der skal have denne mulighed for at yde indflydelse.

Naturklagenævnet har forstået Ringsted Kommunes udtalelse i sagen således, at man i kommunen i forbindelse med planarbejdet har gjort sig overvejelser om, hvilke myndigheder, det kunne være relevant at inddrage forud for screeningsafgørelsen. Naturklagenævnet finder ikke, at en skriftlig høring af andre myndigheder i denne sag ville have ført til yderligere oplysninger om miljøpåvirkningerne af planforslagets eventuelle gennemførelse. Der er herved navnlig lagt vægt på, at der er tale om omdannelse af et eksisterende erhvervsområde i Ringsted bymidte. Ringsted Kommune må på den baggrund forventes at være den myndighed, hvis myndighedsområde fortrinsvis berøres af planen, og dermed at være kompetent til at vurdere de afledte miljøpåvirkninger af planforslaget på det konkrete sted (trafik-, støj- og indbliksgener, samt forurening af grunden).”

Nævnet fandt herefter ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens faglige vurdering af, at planforslaget ikke kunne antages at medføre væsentlige indvirkninger på miljøet.

(Afgørelse af 20. december 2006, j.nr. NKN-33-00437)

Miljøvurdering af en plan (§ 7)

T Nørre Alslev Kommune havde foretaget en miljøvurde-

ring af et lokalplanforslag, som dannede grundlag for, at en Krokodille Zoo kunne flyttes til et lokalplanlagt område. Klager havde bl.a. anført, at det ikke fremgik af planforslaget, om berørte myndigheder var hørt, samt at der manglende dokumentation for en række af oplysningerne i miljørapporten. Kommunen oplyste under sagen, at der havde været korrespondance med Storstrøms Amt.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Kravet om forudgående høring af andre myndigheder er i loven – og i det til grund herfor liggende EU-direktiv – fastlagt med henblik på at sikre de myndigheder, hvis tilladelser m.v. efter anden lovgivning er en forudsætning for planens mulige realisering, mulighed for at yde indflydelse på planmyndighedens afgørelse af spørgsmålet om miljøvurdering. Det fremgår ikke af lokalplanen, at planens realisering forudsætter tilladelser fra andre myndigheder end Storstrøms Amt, som er hørt. Det er som udgangspunkt kommunen, der vurderer, hvilke myndigheder, der skal inddrages i spørgsmålet om indholdet i miljørapporten. Naturklagenævnet finder ikke, at der er grundlag for at antage, at miljøvurderingen for så vidt er mangelfuld.

Det er ikke et krav efter miljøvurderingsloven, at miljørapporten indeholder dokumentation for de oplysninger, der gengives i rapporten. De til grund liggende dokumenter mv. vil kunne fås ved henvendelse til kommune.”

(Afgørelse af 12. oktober 2006, j.nr. NKN-33-00077)

U Ulfborg-Vemb Kommune havde foretaget en miljøvurdering af et lokalplanforslag for et feriecenter. Lokalplanen erstattede en lokalplan fra 1991, hvor området blev udlagt til feriehotel og vandland. Der blev bl.a. klaget over, at det beskrevne 0-alternativ (jf. lovens bilag 1, litra b ”..den sandsynlige udvikling [af den nuværende miljøstatus], hvis planen ikke gennemføres.”), stammede tilbage fra 1991.

Naturklagenævnet udtalte:

”Miljørapporten skal indeholde de oplysninger, der fremgår af lovens bilag 1, jf. § 7, stk. 2. Dog skal miljørapporten kun indeholde de oplysninger, som med rimelighed kan forlanges under hensyntagen til den aktuelle viden og gængse vurderingsmetoder, og hvor detaljeret planen eller programmet er, hvad den indeholder, og på hvilket trin i et eventuelt planhierarki planen befinder sig.

Ifølge lovens bilag 1 b, skal der gives oplysninger om de relevante aspekter af den nuværende miljøstatus og den sandsynlige udvikling, hvis planen ikke gennemføres – det såkaldte 0-alternativ. 0-alternativet er ikke nødvendigvis status quo, men betyder en fremskrivning af den udvikling, som må forventes uden den foreslåede plan eller program. 0-alternativet kan i visse situationer godt vise sig at indebære større påvirkninger af miljøet end

hvis planen eller programmet blev gennemført. 0-alternativet er således ikke nødvendigvis den miljømæssigt mest skånsomme løsning.

Kommunen har valgt at fastlægge 0-alternativet med udgangspunkt i den tidligere lokalplan, og har således fremskrevet en forventet udvikling uden den foreslåede plan. Dette opfylder lovens krav.”

(Afgørelse af 21. marts 2006, j.nr. 03-33/650-0098)

Planer omfattet af miljøvurderingsloven, men ikke af klageadgangen (§ 16)

V Fyns Amt traf afgørelse om, at udbygningen af et afløbssystem på Odense Havn ”Toldbodledningen” ikke var omfattet af reglerne om VVM (samlebekendtgørelsen). I forbindelse med klagesagen var det bl.a. anført, at Odense Kommunes spildevandsplan, som bl.a. omhandlede dette afløbssystem, var omfattet af miljøvurderingsloven.

Naturklagenævnet udtalte:

”Lovens bestemmelser berører som udgangspunkt alle eksisterende procedurer for tilvejebringelse af planer og programmer. Kommunernes spildevandsplaner er et eksempel på en plantype, der, ved at fastlægge placeringen eller udformningen af renseanlæg, er omfattet. Det fremgår i øvrigt af § 16..., at afgørelser efter denne lov kan påklages efter de regler herom, der er fastsat i den lovgivning, som planen eller programmet udarbejdes i henhold til. Kommunernes spildevandsplaner udarbejdes i henhold til § 32 i lov om miljøbeskyttelse. Kommunalbestyrelsens afgørelse om vedtagelse af en spildevandsplan er ikke omfattet af klageadgangen til Naturklagenævnet.”

På den baggrund blev klagen om miljøvurdering af spildevandsplanen afvist fra realitetsbehandling.

(Afgørelse af 31. marts 2005, j.nr. 03-33/420-0336)

Overgangsbestemmelserne (§ 17)

X Bov Kommune igangsatte en lokalplanlægning for en flyveplads m.v. i april 2004, og foretog ikke en screening af planforslaget i medfør af miljøvurderingslovens § 3. Lokalplanen blev endeligt vedtaget den 30. august 2005. I forbindelse med en klage over den endeligt vedtagne lokalplan blev det bl.a. gjort gældende, at der burde være foretaget en miljøvurdering af planforslaget, da planlægningen tidsmæssigt havde trukket ud.

Naturklagenævnet udtalte:

”Det fremgår af sagen, at planlægningen med et ret specifikt sigte var iværksat inden miljøvurderingslovens ikrafttræden. Den omstændighed, at planlægningen trækker ud, bevirker ikke, at lokalplanen bliver omfattet af lovens bestemmelser. Lokalplan 5/105 er således ikke omfattet

af miljøvurderingsloven, og klagerne kan derfor ikke gives medhold i dette klagepunkt.”

(Afgørelse af 5. oktober 2006, j.nr. NKN-33-00076)

Y Farsø Kommune igangsatte en lokalplanlægning for en golfbane, og foretog ikke en screening af planforslaget i medfør af miljøvurderingslovens § 3. Den pågældende golfklub sendte en skitse til et ønsket projekt til Farsø Kommune, og sagen blev på grundlag heraf behandlet i Udvalget for Teknik og Miljø, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i maj/juni 2004. Kommunen meddelte den 16. juni 2004 golfklubben, at man var positiv indstillet og klar til at hjælpe med den nødvendige planlægning. I maj 2005 anmodede golfklubben kommunen om, at der måtte blive udarbejdet en lokalplan, og i august 2005 meddelte kommunen, at man ville være behjælpelig med oplysninger m.v., men at golfklubben selv måtte stå for udarbejdelsen af lokalplanen. Lokalplanforslaget blev herefter vedtaget den 9. november 2005.

Naturklagenævnet udtalte bl.a.:

”Det fremgår imidlertid af sagen, at Farsø Kommune ved lovens ikrafttrædelse alene havde givet tilsagn om at ville medvirke til planlægningen, men ikke herudover havde foretaget konkrete tiltag, der kan anses som en iværksættelse af udarbejdelse af et planforslag. Det fremgår således også, at Initiativgruppen først den 2. maj 2005 har anmodet kommunen om planlægningens iværksættelse. Lokalplanen er herefter ikke omfattet af undtagelsesbestemmelsen i § 17, stk. 2.

Det indebærer, at Farsø Kommune ikke gyldigt kan vedtage lokalplan nr. 119 endeligt, før der under overholdelse af den i miljøvurderingsloven beskrevne procedure er gennemført en miljøvurdering, jf. lovens § 6, eller der er offentliggjort en afgørelse om, at der ikke vil blive gennemført en miljøvurdering, jf. lovens § 4, stk. 4.”

(Afgørelse af 21. marts 2006, j.nr. 03-33/800-00442)

Z Københavns Kommune igangsatte en lokalplanlægning for F.L. Smidt-grunden, og foretog ikke en screening af planforslaget i medfør af miljøvurderingslovens § 3. Det fremgik af beslutningsprotokollerne for møder i Bygge- og Teknikudvalget den 19. maj 2004 og Økonomiudvalget den 8. juni 2004, at man havde drøftet en redegørelse fra forvaltningen om udarbejdelse af en lokalplan for området. Kommunen sendte herefter den 4. oktober 2004 et høringsbrev til kommunens forvaltninger m.fl., hvoraf fremgik, at man havde igangsat udarbejdelsen af et forslag til lokalplan. Kommunen udtalte under klagesagen, at der formelt var truffet beslutning om igangsættelse af udarbejdelse af et lokalplanforslag, når den politiske drøftelse af forvaltningens redegørelse havde fundet sted, og at der den 8. juni 2004 forelå en klar stillingtagen hertil.

Naturklagenævnet udtalte:

”Kommunen har oplyst, at de formelt set er truffet beslutning om igangsættelse af et planarbejde, når den politiske drøftelse af redegørelsen [fra forvaltningen] i udvalgene har fundet sted. Naturklagenævnet finder på denne baggrund, at der på disse møder er truffet en dokumenterbar beslutning om igangsættelse af planlægningen for området...

Naturklagenævnet finder, at lovforarbejdernes bemærkning om, at beslutningen om at igangsætte planlægning skal være fulgt op af konkrete planlægningsaktiviteter af et vist omfang, må forstås som et krav om, at der skal være en vis tidsmæssig sammenhæng mellem den nævnte beslutning og de efterfølgende aktiviteter. Henset til tidspunktet for den iværksatte høring finder Naturklagenævnet, at der er en sådan kontinuitet mellem beslutningen om at iværksætte planlægningen og de efterfølgende aktiviteter, at udarbejdelsen af lokalplan 391 og kommuneplantillæg nr. 36 er omfattet af overgangsbestemmelsen i § 17.”

(Afgørelse af 20. september 2006, j.nr. NKN-33-00093)

Fra domstolene m.v.

Refereret og kommenteret af Lars Ramhøj

Deklaration om parkeringsret kunne ikke slettes efter TL § 20 og var ikke i strid med udstykningskravet (U 2007. 2757 ØLK)

På en ejendom var der lyst to deklARATIONER, som var delvist modstridende. Den først lyste tillod kundeparkering til brug for en restaurant i bygningens underetage, den sidst lyste, som blev stiftet i forbindelse med udstykning af den tjenende ejendom, tillod yderligere et antal parkeringspladser for beboerne i den udstykkede ejendom.

Den tjenende ejendoms ejer begærende den seneste deklARATION slettet fra tingbogen efter TL § 20 eller dennes analogi og gjorde gældende, at deklARATIONEN i 1985 burde have været afvist fra tingbogen som modstridende med den første deklARATION. Tinglysningssdommeren afviste bl.a. under henvisning til, at ejeren af den tjenende ejendom ved sin erhvervelse i 1994 burde have reageret overfor de modstridende deklARATIONER.

For landsretten gjorde ejeren af den tjenende ejendom yderligere gældende, at deklARATIONEN er ophørt i 1995, fordi der efter den dagældende udstykningslov ikke kunne stiftes brugsret for mere end 10 år.

Landsretten afsagde dom om, at spørgsmål om deklARATIONENS gyldighed ikke bør afgøres under en kæresag og afviste, at en ret til parkering kan anses for at være en brugsret, der er omfattet af udstykningskravet.

Bemærk at dette er en kæresag, som vedrører et tinglysningsspørgsmål. Sagsbehandlingen sker da skriftligt og uden bevisførelse, og der kan ikke i den forbindelse tages stilling til deklARATIONENS gyldighed. Det må ske genen en almindelig retssag.

For så vidt angår spørgsmålet om parkeringsretten er det ikke overraskende, at landsretten vurderede, at deklARATIONEN vedrørte en begrænset ret – altså en servitutret. Hertil bemærkes dog, at også en servitutret kan stride mod udstykningskravet, nemlig hvis den udelukker ejerens råden, som f.eks. hvis den giver ret til at parkeringsarealet indhegnes og kun er tilgængeligt for den servitutberettigede.